

ρεια μέρη , παρομοιάζουσιν εἰς τὰ ἤθη μὲ τὰς
 Λάππωνας, μὲ τὰς ὁποίας καὶ συνορεύουσιν ἐκεῖ .

Περὶ τῆς Ρ' ού σ σ ι κῆς Λαππονίας , ἢ
 Λαπλανδίας .

Η Λαππονία περιέχει ἓνα μεγαλώτατον διά-
 σημα τόπος τὸ πλεόν ὑπερβόρειον τῆς Εὐ-
 ρώπης καὶ Σκανδιναβίας μεταξὺ τῆς Νορβηγίας ,
 τῆς Σφειτζίας, καὶ τῆς Ρ' ού σ σ ι ας, καὶ διαμεῖται εἰς
 τρία, δηλαδή εἰς Λαππονίαν Δυτικὴν τῆς Δανι-
 μαρκίας· εἰς Λαππονίαν μεσημβρινὴν τῆς Σφει-
 τζίας, καὶ εἰς Λαππονίαν Ἀνατολικὴν τῆς Ρ' ού σ σ ι ας.
 ἐγὼ θέλω ὀμιλήσει ἐνταῦθα περὶ τῆς Ἀνατολικῆς
 ἤτοι Ρ' ού σ σ ι κῆς Λαππονίας, τῆς καὶ Λαπλανδίας ἢ
 Λαππίας λεγομένης .

Ἡ Ρ' ού σ σ ι κή λοιπὸν Λαππονία πρὸς τὰ Βόρεια
 μέρη συνορεύει μὲ τὸν Ὑπερβόρειον Ὠκεανὸν ,
 πρὸς Ἀνατολὰς δὲ καὶ Μεσημβρίαν μὲ τὴν Δελτικὴν
 θάλασσαν τῆς Ἀρχαγγέλης (ἢ ὁποία σχηματίζει
 ἐκεῖ ἓνα μεγαλώτατον Κόλπον) καὶ μὲ τὸν ποταμὸν
 Ζαλοτίκτζα , καὶ τὸν ὁποῖον διαμεῖται ἀπὸ τῆς
 Φινλανδίας . ὁ αὐτὸς ποταμὸς χωρεῖται εἰς τὴν αὐ-
 τὴν θάλασσαν πλησίον τῆς Κάσρας Κιόμι . καὶ πρὸς
 Δυσμὰς συνορεύει μὲ τὴν Σφειτζικὴν Λαππονίαν καὶ
 μέρος μὲ τὴν τῆς Δανιμαρκίας . Ἡ ἐπαρχία αὕτη
 παλαιότερον ὠνομάζετο Βιαρμία . οἱ Λάππωνες ἀρ-
 χῆθον ἐκατοικῆσαν εἰς τὴν Φινλανδίαν, καὶ διαχωρέ-
 πτες ἐκεῖθεν , ἐκατοίκησαν εἰς τὴν Βιαρμίαν . καὶ δε-
 τῆ-

Κιόμι .

τῆτο ὀνομάθη Λαπλανδία, ἢ Λαπλανδ, ὅπερ
κατὰ τὴν διάλεκτον τῶν ἐντοπίων δηλοῖ, τόπος ἢ
ἐξοχίας.

Ἐποδιαίρεται δὲ αὕτη ἡ ἐπαρχία εἰς τρία
μέρη. ἢ τὸ μὲν πρῶτον λέγεται Μορμιάσκου
Λεπόμ, ἢ κλίνει πρὸς τὰ Βόρεια μέρη. ἢ ἡ
Πρωτεύουσα αὐτῆ πόλις, ὀνομαζομένη Κώλα,
εἶναι ἓνα Κάστρον μετὰ Λιμένα, κείμενον εἰς τὸ
σῶμα τῆς ποταμῆς Κώλα, εἰς τὸ παραθαλάσσιον
τῆς παγομένης Ωκεανῆς. τὸ μὲν πλάτος τῆς εἶ-
ναι μοίρ. 68. 58'. ἢ τὸ μήκος μοίρ. 53. 2'. εἰς
τὸν αὐτὸν λιμένα συχνάκις ἀράζουσι τὰ Ἑγγλέ-
ζικα ἢ Ὀλλανδέζικα καράβια, ὅταν ὑπάγουσιν
ἢ γυρίζουσιν ἀπὸ τῆς Ἀρχάγγελου. Τὸ δεύτερον
μέρος λέγεται Βελαμορέσκου, καὶ εἶναι τὸ Με-
σημβρινώτερον ἢ Νοτιώτερον μέρος τῆς Λαππονίας.
τῆ ὁποία πρῶτεύουσα πόλις εἶναι ἡ Κανδαλαξ,
κείμενη εἰς τὰ παραθαλάσσια τῆς Δόκῆς Θα-
λάσσης. ἢ τὸ τρίτον λεγόμενον Φρέσκου ἢ Τέρ-
σκου, εἶναι τὸ Ἀνατολικώτερον μέρος τῆς Λαπ-
πονίας. τῆ ὁποία ἡ μεγαλητέρα Πόλις λεγομέ-
νη Βαρσέγα, εὐρίσκεται κείμενη πλησίον τῆς
τῆς Δόκῆς Θαλάσσης πρὸς τὸ Νότιον μέρος.
ἀγκαλιὰ ἢ εἶναι ἢ ἄλλαι τινὲς Κωμοπόλεις ἢ
χωρῆα εἰς ταύτην τὴν ἐπαρχίαν, ὅμως ἔχον-
τες τὰ ὀσπίτια ἢ κρεῖττον εἰπεῖν τὰς καλύβας
ἀξοκορπισμῶνας ἔνθεν κακεῖθεν, δευ' ἔχουσιν
ἔτε ἄλλο μὲν πόλεως, ἔτε ἰδέαν χωρῆας. διότι πολ-
λάκις σωηθίζουσιν οἱ ὀμιληταὶ τὰ ὀνομά-
ζουσι

Κώλα.

Κανδα-
λαξ.Βαρσέ-
γα.

ξυσι χωρίον μίαν σωσύωσιν ὀκτώ, ἢ δέκα, ἢ
 φθισσοτέρων Καλυβίων. καὶ πάλιν ὅταν εὐρω-
 σιν εἰς ἄλλον τόπον ἑκατὸν ἢ ἑκατόσια καλύβια
 ὁμῶς, ὀνομάζωσι πολιτείαν αὐτῶν τῶν σωσύω-
 σιν τῆς Καλυβίων. εἰς ταύτῃ λοιπὸν τῶν ἐπαρ-
 χίαν τοιαῦται πόλεις καὶ χωρία εἰρίσκον. ἔξω αὖ-
 πό τὰς ἀνω ἐκθεύσας.

Αὕτη ἡ ἐπαρχία, ὡσαύτῃ εἶναι βορειοτέ-
 ρα καὶ ἀπὸ τῆς Ἀρκτικῆς Κύκλου καὶ πλησίον εἰς
 τὸ Πόλον, ἔχει ἓνα κλίμα ψυχρότατον. ἐπειδὴ
 καὶ τὰ βενάτης μέγιστοι παντοῖνα σκεπασμῶνα
 ἀπὸ τοῦ χιόνιον. τὸν χειμῶνα εἰς ἑξῆς μῶνας οἱ
 ἐγκατοικοὶ αὐτῆς δεῦν βλέπωσι παντελῶς τὸν
 Ἡλιον, ἀλλ' ἔχουσι μίαν ἑμίμωρον νύκτα, ἀπὸ
 τὰς πρῶτε δηλαδὴ τῆς Νοεμβρίου ἕως εἰς τὰς
 ἀρχὰς τῆς Φεβρουαρίου ἔχουσι πάντα Νύκτα, καὶ
 ἔξαναπτίας τὸ Καλοκαίριον ἀπὸ τὰς πρῶτε τῆς Μαΐου
 ἕως εἰς τὰς πρῶτε τῆς Αὐγύστου ἔχουσι μίαν ἑμίμη-
 ρον ἡμέραν, ἢ γὰρ ὁ Ἡλιος δεῦν Βασιλεύει παντε-
 λῶς, ἀλλὰ φαίνεται κυκλοφορῶν, ἀναβαίνωντας
 καὶ καταβαίνωντας.

Τρίμη-
 νος νύ-
 κτα.

Τὸν χειμῶνα, ὡς ἀνω εἴρηται, ὅπῃ κυριδύει
 μία ἑμίμωρος Νύκτα, οἱ Δάππωνες δεῦν ἔχουσι
 ἄλλο φῶς παρά τὸ φῶς τῆς Σελήνης. καὶ ὁ Οὐ-
 ρανὸς ὡς ὅπῃ τὸ πλεῖστον εἶναι τόσον ἕξάερος,
 ὡσεὶ ὅπῃ τὸ φῶς τῆς Σελήνης, ὅπῃ φωτίζει τὸ
 χιόνιον, καὶ γίνεθαι μία ἀντανάκλασις φωτός, εἶ-
 ναι τόσον φωτινὸν, ὅπῃ οἱ ἐντόπιοι δυνάμνται νὰ
 εἰδῶσι, καὶ νὰ ἐνεργήσωσι εἰς κάθε τῆς χρείαν.

Ὅ τό-

Ο τόπος τῆς Λαππονίας εἶναι γεμάτος ἀπὸ ποτάμια, Δίμνας, καὶ Βάλτες, καὶ δάση ἀπὸ ἄγρια δένδρα. δὲν εὐρίσκειται δένδρον, ὅπῃ νὰ καρπίση κάμμιᾶς λογῆς παρικὸν ἀπὸ ἧ ὑπερβολικῶ φύχρον τῶ τόπου. τὰ σωήθη δένδρα τῶ τόπου εἶναι Εἰλάτια, Πεύκοι, Οἰξιαῖς, Κέδροι, καὶ τὰ ὅμοια. καὶ αὐτὰ εἰς τὰ παραθαλάσσια καὶ εἰς τὰς λάκκας. διότι εἰς τὰ βυθὰ ὁ σφοδρὸς ἄνεμος τὰ ξεριζώνει.

Εἰδὼ δὲν γνωρίζεται ἔτε ἢ ἀνοιξίς ἔτε τὸ φθινόπωρον. μόλις ἔχουσιν ἓνα μῶνα μόνον Καλοκαίριον. οἱ ἐντόπιοι δὲν ἠξέρισσι τί εἶναι τὸ νὰ γεωργῶσιν ἢ νὰ στείρῃσιν ἢ νὰ θείρισσι. καὶ κανένα εἶδος θηνήματος δὲν θηναῖται. εἰς τὰς λάκκας ὅμως καὶ εἰς τὰς πεδιάδας καὶ δάση θηναῖνται ἀρκετὰ χορτάρια διὰ βοσκῆν τῶ ζώων, ἀπὸ τῶ ὅποια ζῶσιν οἱ ἐντόπιοι. ὁμοίως οἱ ποταμοὶ εἶναι γεμάτοι ὄφάρια, εὐρίσκονται καὶ διάφορα Πυλῖα ἄγρια διὰ κινήγιον τῶ ἐντοπίων, ἢ γυν Κύκνοι, Φασιανοὶ, Πέρδικες, Πάπιας, Χιῶες, καὶ τὰ ὅμοια. Ἀπὸ ζῶα ἡμερα δὲν εὐρίσκονται κάμμιᾶς λογῆς, ἔτε ἄλογα, ἔτε ἀγελάδια, ἔτε πρόβατα, ἔτε γίδια, ἀντὶ τῶν ὅμως εὐρίσκονται πλῆθος εἰλάφια, ὀνομαζόμενα ὑπὸ τῶ ἐντοπίων Ρέννε, ἢ γυν Ἰππέλαφοι. Ἐκ τῶν εἶναι δύο λογιῶν, ἡμερα, καὶ ἄγρια. καὶ τὰ μὲν ἡμερα τὰ μεταχειρίζονται οἱ ἐντόπιοι, ὡς εἰς ἄλλας τόπους τὰ ἄλογα, καὶ τὰς ἀγελάδας, διὰ τὸ γάλακτος δηλαδὴ, διὰ τὸ κρέας καὶ διὰ τὰ δέρ-

Πυλῖα
ἄγρια.

Ἰππέ-
λάφοι.

μάτας

ματα αὐτῶ, μετὰ τὰ ὁποῖα ἐνδύονται καὶ γυναῖκες ^{Ε'νδύ-}
καὶ ἄνδρες, μετὰ τὸ νὰ μὴ φορέσιν ἄλλο εἶδος φορέ- ^{ματα.}
ματος ἔτε ὑποκάμισον, ἀλλ' ἀντὶ τῆς ἑνὸς δέρμα
Ἰππελάφου μετὰ τὸ μαλλίον ἔσωθεν, ραμμυῖον ὁ-
μως εἰς χῆμα φορέματος.

Τὰ ἐλάφια τὰ θυλυκὰ ὅταν ἐγγαστρύνονται, ^{Ἰδιώμα}
περνῶσι σαράντα ἐβδομάδες, ἕως ὅπῃ νὰ θνή- ^{τα τῶν}
σεν, καὶ θνήσκῃν εἷς μόνον. καὶ ὅταν γένῃν τεσ- ^{Ε'λαφί-}
σάρων χρόνων, τότε γίνονται ἀρκετὰ εἰς ὑπηρε- ^{αν.}
σίαν, διὰ νὰ σείρῃσι δηλαδὴ ταῖς Σάνιαις, ἢ
γὰρ Σλίταις. Αὐτὰ τὸ καλοκαίριον ἀπὸ τῆ καυ-
σιν ἀχαμναίνουσι τόσον, ὅπῃ μόλις δυνάμνται
νὰ πεπατήσεν. τὸν Μάρτιον ἀλλάζουσι τὰ κέ-
ρατάς, καὶ ἐγγάζουσι νέα. αὐτὰ τὰ ζῶα ἔρχουσι
τόσον ὀλίγορα, ὥστε ὅπῃ εἰς μίαν ὥραν κάμνουσι
ὀκτὼ μίλια δρόμον, σείρουσι ταῖς Σάνιαις ἢ μετὰ
φύρτομα ἢ μετὰ ἀνθρώπους ἐπάνω. διότι ἀφ' ἑ τὰ
ζῶα εἰς ταῖς Σάνιαις, ἔρχουσι μοναχά τις χω-
ρὶς νὰ πεπατήσεν παντελῶς ἕως εἰς τὸν διωρισ-
μὸν τόπον.

Προσέτι ἕνα πινάκι γάλα τῆς Ἰππελέφου ^{Τροφή}
ἀχαιῶ καὶ θρέφει ἕνα Λάππωνα καλλίτερα, ^{τῶν λα-}
παρὰ τὰ πολυποίκιλα φαγητὰ καὶ γλυκὰ κρα- ^{πόνων.}
σία ἕνα Εὐρωπαϊόν. Τὸ πλέον εἰσαίρετον φα-
γητὸν τῆς Λαππόνων εἶναι τὸ κρέας τῆς θυφε-
ρῶν τέτων ἐλαφίων. μετὰ τὰ νεῦρα τῆς αὐτῆς,
ράπτουσι τὰ δέρματα αὐτῆς διὰ φορέματάς.
αὐτὰ λοιπὸν εἶναι τὰ ἡμέρα ζῶα τῆς Λαπο-
νίας,

Εὐρί-

158 ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ

ζῶα ἀ-
γρία καὶ
θηρία.
 Εὐρίσκονται δὲ ἀγρία ζῶα καὶ θηρία διάφο-
 ρα, ἥγυν ἐλάφια, ζορκάδα, ἀγριόγίδα, ἀλε-
 κιδες, λύκοι, ἀρκέδες, κενάβια, σαμβέα, Κα-
 κέμια, στυντζάπια, λαγοὶ ἄσπροι, καὶ ἄλλα πα-
 ρομοία. τὰ ὅποια κυνηγῶσιν οἱ ἐντόπιοι διὰ τὰ
 δέρματα αὐτῶν καὶ γενναϊκά. τὸ ὅποιον εἶναι τὸ
 κυριώτερον εἰσόδημα τῆς τῆς τόπης. τὸ κρέας ἀ-
 πό τῶν ἀνωθῶν ζῶα, ὅπῃ ἤθελαν κυνηγήσῃ τὸ
 ξηραίνουσιν εἰς τὴν αἴρα χωρὶς ἄλας (ἀπὸ τὸ ὅποια
 τῆτος ὁ τόπος εἶναι παντελῶς ὑπερημενός) ὁμοίως
 καὶ τὰ ψάρια, καὶ τὰς χρησιμύσιν ἀντὶ φαρμίου
 ἔτζι ἀνάλατον καὶ ξηρόν.

Φιτιο-
γνωμία
λαπό-
των.
 Ἡ φυσιογνωμία τῶν Λαπτόνων εἶναι τοιαύτη,
 ἥγυν ἔχυν τὸ πρόσωπον πλατὺ καὶ σιμόν. τὸ κε-
 φάλι μέγα, τὰ ὀμμάτια κόκκινα καὶ βαθελά,
 τὸ σῶμα μέγα, καὶ κατὰ τὸ μέγεθος εἶναι πιγμαῖοι καὶ
 μικροὶ ἕως ἕξ πηθαμαῖς. τὸ χρῶμα, ἥτοι ἡ ὄψις τῶν
 μελαγχρινῆ ἀπὸ τὸ ὑπερβολικὸν κρύος, τὸ ὅποια
 ἀποτελεσμα ποιεῖ καὶ ἡ ὑπερβολικὴ καύσις. τὸ
 σῶμα τὰς νδρῶδες, τὰ μαλλία τὰς μαῦρα καὶ ἀ-
 ρηικὰ, ὁμοίως καὶ τὰ γυνεία τὰς. καὶ ὁμοιάζουσι σχε-
 δὸν τὰς Ταρτέρους. Αἱ γυναῖκες αὐτῶν εἶναι δεῖ-
 δεῖς ἔσπον τινά. καὶ ὄκαρπαις, μάλισα ἀπὸ αἰ-
 τίαν τὰς κρύους ἔχουσι τὴν ὄψιν τὰς τὸσον ἔφυε-
 ρὰ καὶ κόκκινου, ὡς ὅπῃ φαίνονται ὡσανὺ νὰ εἶ-
 χαν φτιασίδιον. Ἡ θέλησαν οἱ Βασιλεῖς νὰ μετα-
 τοπίσεν ἀπὸ αὐτὸ τὸ γένος εἰς ἄλλον τόπον
 θερμότερον, ἀλλ' εἶδαν μὲ τὴν δοκιμὴν, ὅτι μό-
 λης ἔφθασαν τὸν χρόνον, καὶ ἀπέθανον. τὸ ὅποια

συμβαίνει αναμφιβόλως από τὸ νὰ μὴ εἶναι
συνηθισμέναις νὰ φάγῃσιν ἀλατισμένα φα-
γητά.

Οἱ Δάππονες εἶναι ὀκνηροί, δειλοί, καὶ δει-
σηδαίμονες εἰς τὰ μαγικά, καὶ μὲ ὅλον ὅπερ δει-
λοί, ὅμως εἶναι καὶ θυμώδεις, ἐκδικητικοί,
σημιάδεις, καὶ μάλιστα αἱ γυναῖκες. εἶναι τόσο
ὀκνηροί, ὥστε ὅπερ ἔτε γεωργῶσι τὴν γῆν. ἔτε
σπέρνουσιν, ἀλλ' ἔτε εἰς τὸ κωήγι ὑπάγουσιν
αὐτὸν τὴν βιάσῃ ἢ πείνῃ. ὅμως εἶναι καθ'
ὑπερβολὴν πορνικοί, καὶ δεδομένοι εἰς τὰ ἀφρο-
δίσια. Ἀλλ' ἔχουσι καὶ προτερήματα ἐπαινετὰ,
ἡγὰρ ἐνεμπιστοσύνην, καὶ δικαιοσύνην, εἰς τὸσον
ὅπερ ἀναμεταξὺ εἰς αὐτὰς ἡ κλεψία, ἡ ὀφί-
νος, ἡ ἄλλη παρανομία, εἶναι πρᾶγμα ἀγνώ-
ριστον, καὶ ἀνήκεστον. ἔχουσι καὶ τὴν φιλοξενίαν καὶ
ἐπιλοπτωχείαν ὑπὲρ παντ' ἄλλο γένος.

Ἡ συνηθισμένη τῆς τροφῆς εἶναι τὸ γάλα, τὸ
τυρόν, καὶ τὸ κρέας ἀπὸ τὰ ἐλάφια αὐτῶν τὰ
ἡμέρα, ἢ ἀπὸ τὰ ἀγρια κωήγια. ὅμως δὲν τὰ
μαγειροῦσιν, ἀλλὰ ξηραμένον εἰς τὸν αἶρα,
ἔτσι τὸ φάγουσι. τὸ ψωμίον εἶναι ἀγνώριστον
εἰς αὐτὰς, ὁμοίως καὶ ἄλλα φαγητά, ἢ μαγειρο-
μένα ἀπὸ ἀλεύριον εἶναι σπανιώτατα εἰς τὸ
τὸ γένος. Καθώς εἶναι ὑσερημένοι καὶ ἀπὸ τὸ
ἄλας, διὰ τὸ νὰ μὴ τὸ ἐσυνήθισαν ποτέ.
ἀντὶ διὰ ἀλεύριον ξηραίνουσι τὰ ὄφθαλα εἰς τὸ
ἄνεμον, ἔπειτα τὰ φάγουσιν ὡσανύ ἀλεύρι. καὶ μὲ
αὐτὴν τὴν σκόνην κάμνουσι κάποια φαγητά

τὸ πλέον νοσιμώτερον αὐτῆς φαγητὸν εἶναι ἢ γλαῦσα τῆς ἐλαφίων ψημύη. καὶ τὸ Μυελὸν ἀπὸ τὰ κόκκαλα τῆς αὐτῆς ἐλαφίων. ἀπὸ τὰ ὅσα ζῶα κυνηγῶσι τὸ κρίας τῆς Ἀρκέδας ξώγυσι δὲ πλέον νοσιμώτερον. Ἡ σάκη ἀπὸ τὰ λέπια τῆς ψαρίων χρησιμῶς εἰς αὐτὰς ἀντὶ ἄλατος καὶ πυπτείας τὸ πιετόν τες εἶναι τὸ καθαρὸν νερὸν ἀπὸ τὰ ποτάμια ἢ βρύσεις. καὶ καμμίαν φορὰν πίνουσι ῥακί, τὴν ὁποίαν λαμβάνουσιν ἀπὸ τῆς ξύτης εἰς ἀλλαξίαν μετὰ τὰ γυναικῶδες. τὴν αὐτὴν ἀγαπῶσι καταπολλὰ ὡσαύτῃ καὶ τὸ Τυτάνιον. ὅθεν πάντοτε εἶναι μετὰ τὸ συψίον εἰς τὸ σῶμα. τὸ δὲ κρασίον εἶναι ἀγνώριστον εἰς αὐτὰς, ὡς καὶ τὰ σαφίλια.

Καλή
σωτή-
ρια.

Εἰσὶν
ματα.

Ὅταν ξώγυσι, κάθονται κατὰ γῆς σαυροπόδι, καὶ μετὰ τὸ φαγητὸν τῷ γόματος προσδέχονται ὀλίγον, ἔπειτα πιάουσιν τὰς χεῖρας των, ζητῶντες ἀναμταξύ τες εἰρῶλυ καὶ ὁμόνοιαν. Τὸν χειμῶνα ἐνδύονται μετὰ τὰ δέρματα ἄλλοι ἀρκέδας, ἄλλοι λύκων, καὶ ἄλλοι ἐλαφίων. ὅμως κατασκυάζουσιν ἐκείναις ταῖς γέναις μετὰ τὸ μαλλίον καὶ μέσα καὶ ἔξω, μετὰ τὸ νὰ μὴ ἔχουσιν ὑποκάμισον. σκεπάζοντες τὴν κεφαλὴν καὶ τὰ πόδας, μετὰ τὸ ἴδιον δέρμα, ὡς ὅπερ φαίνοντ' ἀπαραλλάκτως ἐκείνα τὰ ἴδια ζῶα ἢ ὁποίων ἔχουσιν τὰ δέρματα. τὰ ἴδια φορῶσι καὶ αἱ γυναῖκες.

Καπι-
κίαις.

Εἰς τὰς προπερασμένους αἰῶνας οἱ Λάππωνες δὲν εἶχαν κατοικίας διωρισμένας, ἔτε οἰκοδομῶσαν ὁσπίτια. ὅμως εἰς τὰς 1602. οἱ Βασιλεῖς δὲ

Ρ'ςα.

Ρ' ΟΥΣΣΙ' ΑΣ . ΚΕΦ. Ε' . 161

Ρ' ούσσιας ἐδιώρισαν εἰς κάθε φαμίλιαν ἓνα τόσον διωρισμένον τόπον, ὅθεν νὰ γαίνεν ταῖς καλύβαις αὐτῶν καὶ νὰ κατοικῶσι, καὶ ὅταν μεταπίψουσιν ἀπὸ τόπον εἰς τόπον, κάθε φαμίλια νὰ ὑπάγη νὰ κατοικῆ εἰς τὸν διωρισμένον τοῦ τόπου, ἢ λιβάδιον, ἢ δάσος ἰδίον της. Κατασκευάζουσι ταῖς καλύβαις των μὲ σανάρα, καὶ τινες ταῖς σκεπάζουσι μὲ αὐτὰ, καὶ ἄλλοι μὲ δέρματα τῶν Ἰππιλαφίων. καθένας ἀπὸ τῆς Δάππονας εἶναι τεχνήτης, μόνος τε κατασκευάζει καὶ τὴν καλύβαν τε· καὶ τὰ Σάνια ἢ Σλίταις τε, καὶ τὸ μονόξυλόν τε, ἢ ἄλλο χρειάζεμενόν τε ἐργαλεῖον.

Τὰ πλεῖστα αὐτῶν ὑφίστανται ὅλα εἰς τὰ Ἰππιλάφια, ὥστε ὁ ἔχων περισσότερα, εἶναι πλεονεκτήσιμος· δέρονται πλεῖστοι νὰ ἔχουσιν ἕως ἑπτακόσια ἢ ὀκτακόσια Ἰππιλάφια, (ὅλα ἡμέρα ὡς ἄνωθει εἶπον) ἀγέλιον δηλαδὴ ὀλόκληρον. Τὸ κρεβάτιον τῶν Δάππωνων εἶναι παρόμοιον μὲ τὸ σκαφίδιον γεμάτον μὲ φύλλα ξυρά· καὶ τὸ χρησιμοποιεῖ διὰ σῶμα· τὸ δὲ σκέπασμά της εἶναι τὸ δέρμα ἢ Ἀρκέδας, ἢ ἐλαφίον, ἢ ἓνα σακκίον γεμάτον φύλλα δένδρου ξυρά.

Αἱ καλύβαι αὐτῶν ἔχουσιν ὅλαι δύο θύρας· καὶ ἢ μία εἶναι διωρισμένη διὰ τὸν πατέρα καὶ οἰκοκύριον τῆς φαμίλιας, διὰ τῆς ὁποίας εὐγαίνει, ἢ ὅταν ὑπάγει εἰς τὸ κωπήγιον, καὶ ἐμβαίνει ὅταν γυρίζει μὲ κωπήγι· εἰς ταῖς γυναῖκες ὅμως εἶναι ἐμποδισμένον νὰ περάσουσιν ἀπὸ αὐτῆς

Ἰππιλάφια.

Καλύβαις.

L

τὴν

Κυνήγι
της Αρκ-
κάδας.

τὴν Θύραν. ὅταν σκοτώσῃς κἀμμίαν Ἀρκέδαν,
τῆς Τραγωδῶσιν εἷα φραγέδιον, μετὸ ὁποῖον
δ' ἄχαισῶσι τὸ θυρίον, ὅπῃ δ' ἔγῃκον ἐμφοροδέν-
τες, καὶ ὅπῃ δ' αὖ τὰς ἐβλάψῃ. ἔπειτα δ' ἄχαι-
σῶσι τὸν Θιόν, ὅπῃ ἐπλασῃ τὰ ζῶα διὰ τὴν
χρείαν τῆ ἀνθρώπινε γένε, καὶ ὅπῃ ἔδωκε δύ-
νάμιν τῆ ἀνθρώπου εἰς τὰ καταδαμάζει. ἀλλ'
ὁποῖος σκοτώσῃ τὴν Ἀρκέδαν, ἐμποδίζεται εἰς
τρῆς ἡμέρας εἰς μὴ πλησιάσει εἰς τὴν γυναι-
κά τῃ.

Ἐπιτη-
δεύματα
εἰς τὸ
κυνήγι.

Ἔχουσι μίαν θαυμασίαν ἐπιτηδεύματα εἰς τὸ κυ-
νηγεῖν τὰ ζῶα, ὅσα εἶναι διὰ Γενναρικά, ἐπει-
δὴ καὶ σύρῃσι τὸ δοξάρι μετὸ τὴν ἐπιτηδεύματα,
ὅπῃ ποτὲ δ' αὖ ἀσοχῶσι. καὶ μάλιστ' ἀπὸ εἰς τὸ μὴ
χαλάσῃσι τὸ δέρμα, κτυπῶσι μετὸ τὴν Σαίταν
τὸ ζῶον πάντοτε εἰς τὸ κεφάλι, καὶ ἔτω τὸ ἀντρα-
λῶνσι καὶ πίπτει. καὶ ὄντες ὀγλήγωροι, δ' αὖ τὸ
ἀρπάξουσι. μετὸ τῶτον τὸν τρόπον δηλαδὴ κυνηγεῖ-
σι καὶ σαμέρια, καὶ κενάδια, στυτζάπια, κακέ-
μια, ἀλέπια, καὶ κασόρχια, καὶ τὰς ἀσπρὸς λα-
γῶες. Αἱ πραγματεῖαι ὅπῃ δ' ἔγῃ τῆτος ὁτόπος,
εἶναι τὰ γυναικῶ ἀπὸ τὰ ρηθούτα ζῶα, ὁμοίως
καὶ τὰ δέρματα ἀπὸ τὰ ἰππελάφια πόσον ἡμέρα,
ὅσον ἄγρια, ἢ ἀπὸ λύκων καὶ ἀρκέδων. τὰ ὅποια
γυναικῶ τὰ ἀλλάξουσι μετὸ πανία, μετὸ ρῆχα χον-
δρά, μετὸ χαλκοματαίνια ἀγγεῖα, μετὸ βελόνια,
μαχαίρια, καὶ ἄλλα σιδηρικά ἐργαλεῖα, μετὸ ρα-
κίω, καὶ μετὸ πέριον.

Πραγ-
ματεῖαι.

Εἰς τὸν ἀπερασμύον αἰῶνα δηλαδὴ 1600.

Οἱ

Οἱ Ἕσσοι εἶχον ἄδην νὰ παρπατῶσιν εἰς ἑ-
 λλῶ τλῶ ἐπαρχίαν μὲ τὰ ἀνωθῶν πράγματα δε-
 νὰ σιωάζουσι τὰ γυναικῶν, κ' εἰς τὰς ἀρχὰς
 τῶ Ἕχοντος αἰῶνος, δηλαδὴ 1700. τὰς ἐμπόδου-
 σιν ἢ Βασιλεία, κ' εἰδιώεσιν εἰς διαφόρους πολι-
 τείας διωρισμὸς ἀπληγύεια δε- νὰ σιωάζονται ἐ-
 κεί κ' οἱ ἐντόπιοι μὲ τὰ γυναικῶν, κ' οἱ Ἕσσοι
 μὲ ὅσα ἔχουσι διὰ πέλημα. κ' ἔτω σιωάζουσι τὸ
 Βασιλικὸν εἰσόδημα ὑπὸ τὰ κερμέρια.

Οἱ Λάππωνες ἔχουσι μίαν διάλεκτον παντάπα-
 ρι διαφορικῶ ἀπὸ τὰς ἑ πέρυξ γρῶν διαλέκ-
 τας μὲ τλῶ συχνῶ σιωανατροφίῳ, ὅπῃ ἔχουσι
 μὲ τὰς Ρ' Ἕσσους, Φινλανδέζας κ' Σφίτζας, ἔλα-
 βον κάποιαις λέξεις κ' φράσεις ἀπὸ αὐτῶν. ὅμως
 αὐτοὶ ποτὲ δε- νὰ καταγίνονται νὰ μάθωσιν ἄλλας
 διαλέκτους ἀλλ' ἔτε γράμματα, ἢ σιωδαῖς, ἢ
 τέχναις ἄλλαις, ἢ ἔπισήμαις, ἔτε φαντάζονται
 δε- νὰ τοιῦτων. πρὸς πέτοις οἱ Λάππωνες δε- νὰ εἶναι
 πόσον ὑποκείμενοι εἰς ἀδυναμία κ' ζῶσιν εἰς τὸν
 τόπον τὰς οἱ δε- νὰ χροσσότεροι ἐκατονταετῆς κ' ἐπέκει-
 να. ὅμως κατὰ παρατήρησιν γράφουσιν οἱ Ἰσο-
 ρικοὶ, ὅτι εἰὰ μετατοπίσωσιν εἰς θερμότερον Κλι-
 μα, κ' νὰ μεταχειρωθῶσι φαγητὰ καλλήτερα, ἔ-
 κολα ἀδυνατίουσι, κ' γίνουσι ὀλιγοχρόνιοι.

Οἱ Λάππωνες τλῶ σήμερον φαίνονται νὰ εἶναι
 Χριστιανοὶ, ὅμως κατὰ τὸ φιλὸν ὄνομα. διότι φυ-
 λάττωσιν ὅλας σχεδὸν τὰς προτέρας αὐτῶν δεισι-
 δαιμονίας τὰς ἐθνικῶν. κ' σώζονται ἀπόμι κ' αἱ
 πολλοὶ ἐθνικοὶ ἢ γυν εἰδωλολάτῃαι ἀναμεταξύ των,

Διάλει-
 πτος.

Ἡλικία
 αὐτῶν.

Θρη-
 κία λα-
 πόων

ώς φαίνονται από τὰς θυσίας των ἢ ἀπὸ τὰ ἤθητων.

Ἐπειδὴ κατὰ τὴν παράδοσιν τῶν προπατόρων τες, αὐτοὶ λαξύνουσι τρεῖς Θεοὺς, Θῶρ, Στοριγκάκ, ἢ Βέγβε. ἢ ὁ μὲν Θῶρ, λέγουσι νὰ εἶναι ὁ ὑψίστος Θεὸς, ἢ Κύριος τῆ ἀστραπῆς ἢ τῆ βροντῆς, ἢ τὸ σφυρίον μὲ τὸ ὁποῖον εἶναι ἀρματομύτης, τῆ χρησιμότητι, διὰ νὰ τιμωρῆ τὰς παρνομέους ἀσεβεῖς ἢ τὰς δαίμονας.

α. Θεὸς
Θῶρ

Οἱ δεύτερος Στοριγκάκ εἶναι ὡσανὺ ἐπίσκοπος ἢ τοποτηρητὴς τῷ Θῶρ, διὰ τῆς ἐπιτορίας τῆ ὁποίας πιστεύουσι νὰ ἔρχονται τὰ ἀγαθὰ, ἢ αἰδύτυχία εἰς τὸν Κόσμον. ὁ αὐτὸς εἶναι ὁ ἔφορος καὶ προστάτης ὅλων τῶν ζώων. τὸν αὐτὸν ἔχουσι ἢ ὡς Ἐφέσιον ἢ γυν οἰκιακὸν Θεὸν καὶ προστάτην ἐκάστης φαμιλίας. ὅθεν ἢ καθε μίᾳ ἔχει τὸν ἐδικόντης. Ἡ εἰκόνα τῆτε ὅπῃ τὸν παρασάινει εἶναι ἕνας λίθος, τὸν ὁποῖον ἔχουσιν εἰς μεγάλην δὺλάβειαν. Πολλάκις ἐνώουσι ἢ ἄλλας πολλὰς μὲ αὐτὸν παρομοίους, εἰς τὰς ὁποίας δίδουσι τοιαύτας ὀνομασίας, ἢ γυν ἢ ἕνα λίθον λέγουσι νὰ εἶναι ἢ γυναικά τε. οἱ ἄλλοι μερικοὶ, γιοί τε, ἢ οἱ λοιποὶ, αἱ θυγατέρες τε, ὡσεὶ ὅπῃ ἔχουσιν ὅλην ἢ φαμιλίαν τε. ἢ προσδέουσι ἢ ἄλλας λίθους ὡς δέλλας τῷ αὐτῷ. Καὶ ὁ Βέγβε Θεὸς εἶναι ὁ Ἡλιος ἢ ἔτος εἰς τὴν τάξιν.

γ. Θεὸς
ὁ Ἡλιος.

Οἱ Λάππωνες πιστεύουσι νὰ εἶναι πνύματα ἐνάειρα εἰς τὰ τέσσαρα στοιχεῖα, ἢ διασκορπισμένα, ἢ μάλιστὰ εἰς τὸν αἶρα. οἱ αὐτοὶ δογματίζουσι

ζυσι ἢ μεμψύχωσιν, ὅθεν φοβῶνται τὰς ψυχὰς τῶν ἀποθανόντων, ἕως ὅπῃ νὰ εὑρεσι κατοικίαν νὰ ἀπεράσυσιν εἰς ἄλλα σώματα. λοιπὸν οἱ Λάππωνες ἀν πιστεύουσιν ἔτι καὶ ἔχουσιν τοιαύτην γνώμην, βέβαια δὲ εἶναι χεισιανοὶ, ἀλλ' ὄντως εἰδωλολάτραι.

Σοχα-
σμός.

Εἰς τὴν Ε' κλειψιν τῆς Σελιώης νομίζουσιν, ὅτι οἱ δαίμονες, ἧτοι καὶ ἐναέτια τελώνια καταδιώκοντι τὴν Σελιώην, καὶ μέλλουσιν νὰ τὴν καταφάγωσιν, ὅθεν σοχάζονται διὰ νὰ τὴν βοηθήσωσιν, ρίχνοντες πεφικία καὶ σαΐταις πρὸς τὸ Οὐρανόν. Καὶ ὅταν βροντᾷ ἢ ἀσράπτει, ὑπολαμβάνουσιν οἱ Λάππωνες, ὅτι ὁ Θεὸς θέλει νὰ κατακαύσῃ μὲ ἀστροπελέκια τὰς δαίμονας, καὶ οἱ δαίμονες διὰ νὰ ἀποφύγωσι ἢ ἀσραπτῶν, κρύβονται ὑποκάτω εἰς τὰς σκύλας, ὅθεν εἶποι ὅταν ἀσράπτει καὶ βροντᾷ διώκοντι τὰς σκύλας ἀπὸ ταῖς καλύβαις των.

Δαι-
δαμο-
νίας.

Θυσιάζουσιν εἰς τὰς ἄνω ῥηθύντας Θεὸς αὐτῶν ἐλάφια ἀρσενικά, καὶ μὲ τὸ αἷμα τῶν ἐλαφίων ραντίζουσιν τὸ ἄγαλμα τῶν Θεῶν Θῶρ, τῆτε Στρορικγκάκ καὶ τῆ Βίγβε, ἧτοι τῆς Ἡλίας. Θυσιάζουσιν πρὸς ἐτι καὶ εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἀποθανόντων. Αἱ γυναικες ὅμως εἶναι ἐμποδισμέναι ἀπὸ τὰς τοιαύτας καὶ τῆτο εἶναι διὰ αἰτίαν τῶν καταμηνίων αὐτῶν. καὶ διὰ νὰ καταλάβωσιν αὐτὴ ἡ θυσία ἐγένετο διάρρητος καὶ ἀπρόσδεκτος εἰς τὰς Θεῶν καὶ εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἀποθανόντων, μεταχειρίζονται κάποια γελοιάδη μέσα εἰς δοκιμῶν, ἢ

Θοσίαι

γυνὸν εἶνα τύμπανον μὲ κρυκέλλαις, εἰς μίαν ἀπὸ αὐταῖς δεύσει μίαν φύχα ἀπὸ τὸ μαλλίον τῆς θυσιαδικέτης ζώου, ἔπειτα κτυπῶνται τὸ τύμπανον ἑνὰς, εἰὰ ἢ κρυκέλλα μὲ τὴν φύχαν δεμένη, καὶ ἀκίνητη, ἢ θελε κινηθῆ, καὶ ἢ θελε σαματίση ἐπάνω εἰς τὸ γῆμα, ἢ τὴν εἰκόνα τῆς Θεῆς Θεῶν, ἢ ἄλλω, τότε ἢ θυσία ἐφαίη δὲ πρόσδικτος, ἀλλ' εἰὰ ἔξουσιαν ἢ κρυκέλλα μένει ἀκίνητος, τότε κάμψι ἢ θυσίαν εἰς ἄλλον Θεόν, καὶ εἰς τὸ αὐτὸν ποιῶσι τὸ ἴδιον μὲ τὸ τύμπανον, ὅπως ἔπειτὰ εὐρωσιν ἐκεῖνον, ὅπως ἢ θελε ἀαρτίση εἰς τὴν θυσίαν τῆς.

Τὸ Φθινόπωρον συνηθίζουσι καὶ ποιῶσι τὰς θυσίας αὐτῆς, καὶ τότε ἀνακαινίζουσι καὶ τὴν εἰκόνα ἢ τοῦ ἀγάλματος τῆς Θεῆς Θεῶν μίαν φοράν ἢ χρόνον, καὶ ὅσάκις θυσιάζουσιν ἕνα ἐλάφιον, προσθέτουσι καὶ ἕνα εἶδωλον τῆς αὐτῆς Θεῆς καινέου, καὶ αὐτὸ τὸ ἀλείφουσι μὲ τὸ αἷμα καὶ μὲ τὸ ξύγγιον τῆς θυσιαδικέτης ἐλαφίου. ἀπὸ τῆς φουλάτης χωρίζουσιν εἶνα μέρος, τὰ περὶ τὰ δάματα δηλαδή, καὶ τὰ βάλουσι εἰς εἶνα κοφίνιον (τὸ ὁποῖον κρεμῶσι ὀπίσθεν ἀπὸ τῆς καλύβας τῆς εἰς εἶνα δένδρον) καὶ τῆτο εἶναι τὸ μερίδιον τῆς θεῆς τῆς ἐναερίων πνευμάτων, ὅπως πλανῶν) εἰς τὰ βενα καὶ εἰς τὰ δάση.

Διαλαμβάνουσι τινὲς ἱστορικοὶ, ὅτι οἱ Λάππωνες εἶναι δεδομένοι εἰς τὴν μαγικὴν τέχνην· διὰ μέσον τῆς ὁποίας ποιῶσι πολλότατα τερατεργήματα. προλέγουσι τὰ μέλλοντα, προγνωρίζουσι τὰ

Μαγείαι
τῶν Λα-
πώνων.

τὰ συμβησόμενα . πρᾶξι τὸν ἄνεμον εἰς τὰς
 Ναύτας . σαματῶσι τὰ καράβια εἰς τὴν θάλασ-
 σαν , ἀγκαλὰ κὴ νὰ ἔχῃσι κὴ σφοδρότατον ἄνε-
 μον , ὅπῃ νὰ τὰ κινῆ . ἠξούρῃσι τὸ τί γίνεται
 εἰς ἄλλας τόπους . αὐξάνῃσι κὴ ὀλιγοσύνῃσι τὸ
 κρῦον , ὅταν θέλῃσι . κὴ ἄλλα παρόμοια , κὴ
 ὅλα αὐτὰ τὰ ἐνεργῶσι μὲ εἷνα τύμπανον μαγι-
 κόν , τὸ ὅποιον τὸ νομίζῃσι δεῖ ἱερόν . ὅθεν κὴ
 εἶναι ἐμποδισμὸν εἰς τὰς κορασίδας κὴ γυωαῖ-
 κας νὰ τὸ πιάσῃσιν , ἢ νὰ τὸ ἐγγίξῃσιν . ἀλλὰ
 ταῦτα πάντα ἐγὼ νομίζω ἀπίθανα , κὴ ἀσύστατα .
 κὴ ὁ δευτικὸς ἀνδρῶπος συμπεραίνει , ὅτι εἶναι
 ἀδυνάτον νὰ πισθῆ τοιαῦτα , κὴ ἀδυνατώτερον νὰ
 γίνωνται .

Τὰ συνοικίσια τῶν Λακπόνων γίνονται εἰς τὸν Συνοικί-
σια.
 ἐπόμενον τρόπον . ὅταν εἷνας Νέος εἶδε μίαν νέαν
 κορασίδα , κὴ τῆ ἀρίσει , σέλλει προξενηταῖς τὰς
 συγγενεῖς τε πρὸς τὰς γονεῖς τῆς κορασίδας , μὲ
 κάποια φιλοδωρήματα , ἢ γυν μερικαῖς γλώσσαις
 ἀπὸ ἰππελάφια , κὴ μὲ μερικὴν ῥακίαν . κὴ ὅ-
 ταν δὲ χαρῆσθῆν οἱ γονεῖς τῆς , κρᾶζῃσι κὴ τὸν
 Νέον , ὅπῃ ἔσεκεν ἔξω ἀπὸ τὴν θύραν τὴν κα-
 λύβας . ὁ ὅποιος ἐμβαίνωντας μέσα χαιρετᾷ τὴν
 ἀρραβονιασικὴν τε , ἔπειτα φιλεῖνται εἰς τὸ σῶμα
 ἀμοιβαίως , σφίγγοντες ἀναμεταξύ τῆς ταῖς μύ-
 ταις αὐτῶν , φιλέμενοι . Ἐπειτα τὴν ζητεῖ τῆς
 γοκέων τῆς δεῖ νὰ κοιμηθῆ μετ' αὐτῆς , ἀφ' ἧς τὴν
 χαρῆσῃ παρόμοια νυμφικὰ δῶρα . Τότε οἱ γο-
 νεῖς τῆς τῆ δίδῃσιν ἀδειαν , ὅτι εἰς τὸ ἐξῆς νὰ
 εἶναι

Προϊκα. εἶναι ἐδικήτε· καὶ διὰ προϊκα τῷ διορίζεσι τόσα ἱππελάφια, ὅσα δηλαδὴ συμφωνήσασιν· ὁ γαμβρός ὅμως εἶναι εἰς χρέος νὰ δελοῖσθῃ ἕνα χρόνον τὸν πενθερόν τε διὰ ἀνταμοιβῶν καὶ πληρωμῶν τῆς νύμφης· καὶ ταῦτα μὲν παρὰ τῷ Λαπτόνων.

Περὶ τῆς Καργαπολίας, κοινῶς Καργάπολ.

Καργαπολία.

Η Ἐπαρχία τῆς Καργαπολίας πρὸς μὲν τὰ Βόρεια μέρη συνορεύει μὲ τὴν Καρελίαν καὶ Ὀνεγαν, πρὸς Ἀνατολὰς δὲ μὲ τὴν Βάγαν, καὶ Ὀσιγ, πρὸς Μεσημβρίαν μὲ τὴν μεγάλην Νοβογαρδίαν, καθὼς καὶ πρὸς Δυσμὰς μὲ τὴν λίμνην Ὀνεγαν· ἡ Καργαπολία μικρὸν κάστρον, καὶ ὀλιγαῖθρον, εἶναι ἡ μοναχὴ πολιτεία, ὅπως δέσκειται εἰς ταύτην ἡ Ἐπαρχία· καὶ ἀπέχει τῷ μὲν Ἀρχαγγέλου 200. μίλια· ἡ δὲ Μόσχας, πεντακόσια. πλάτος αὐτῆς μοιρ. 52. 4'. καὶ μῆκος μοιρ. 55. 44'.

Περὶ τῆς Ἐπαρχίας Δεΐνας ἦτοι τῆς Ἀρχαγγέλου.

Σαλμ. Λατ. π.

Ἀρχαγγέλος.

Η Ἐπαρχία τῆς Ἀρχαγγέλου, λεγομένη Δεΐνα ἀπὸ τὸν ποταμὸν Δεΐνα, πλησίον τῶν ὁποίων εἶναι ἡ Πύλις Ἀρχαγγέλος, πρὸς μὲν τὰ Βόρεια συνορεύει μὲ τὴν Λόβκω θάλασσαν τὴν ὑπερβόρειον, καὶ μὲ τὴν Ἐπαρχίαν